

**NARODOWY INSTYTUT DZIEDZICTWA
W WARSZAWIE**
**KARTA EWIDENCJI RUCHOMYCH
ZABYTKÓW TECHNIKI**

DZIEDZINA NAUKI LUB TECHNIKI

9. Adres
Młyny Rothena, ul. Mennica 10
85-112 Bydgoszcz
miejscowość: Bydgoszcz

1. Nazwa
Mieszalnik i dwie misy

2. Czas powstania	3. Materiał podstawowy	4. Dane firmowe	5. Wymiary Wys. 220cm, szer. ok. 90cm-180cm Misy: wys. 87 cm. szer. 76 cm., głeb.45 cm,	6.Ciążar Stop żelaza	7. Ilość 3	8. Materiały graficzne
-------------------	------------------------	-----------------	---	-------------------------	---------------	------------------------

9. Adres Młyny Rothena, ul. Mennica 10 85-112 Bydgoszcz miejscowość: Bydgoszcz gmina: Bydgoszcz powiat: grodzki województwo: kujawsko- pomorskie	10. Właściciel i jego adres Park Kultury w Bydgoszczy ul. Mennica 10, 85- 112 Bydgoszcz	11. Użytkownik i jego adres Park Kultury w Bydgoszczy ul. Mennica 10 85-112 Bydgoszcz	12. Miejsce pracy (przechowywania) Młyny Rothena, ul. Mennica 10 85-112 Bydgoszcz (pierwotne miejsce: Piekarnia Bigońscy, ul. Świętojańska 2, 85-077 Bydgoszcz)	13. Udostępnienie	14. Formy ochrony
--	--	--	---	-------------------	-------------------

15. Historia obiektu

Obiekt stanowi część oryginalnego wyposażenia piekarnio-cukierni firmy Bigońscy. Piekarnia znajduje się w budynku narożnym w zwarter zabudowie ulicowej u zbiegu pierzei Świętojańska i ul. Gdańskiej. Kamieniec wzniесiono w latach 1911 -1912 wg projektu Paula Sellnera w stylu eklektycznym z elementami modernistycznymi dla mistrza piekarskiego Otto Riedla. Kamienica ma kształt wieloboku, na planie litery „L”. W parti północno-zach. posesji między elewacją tylną kamienicy oraz ścianą budynków gospodarczych z przyległych parceli wbudowany został budynek piekarni założony na rzucie prostokąta zbliżonego do kwadratu, parterowy, murowany, tynkowany, częściowo z partią cokołowa licowaną płytami ceramicznymi. Od 1924 roku piekarnię prowadziła rodzina Bigońskich. Tradycja piekarni sięga do czasów zaboru pruskiego, w której znajduje się oryginalny piec pamiętający czasy cesarza Wilhelma II. Jej założycielem był Wincenty Bigoński, urodzony w 1893 roku w Gostropp w Westfalii, gdzie w 1912 roku zdął egzamin w zawodzie piekarniczym. W 1922 r. powrócił do Polski, gdzie podjął pracę w poznańskiej fabryce chleba. W 1924 roku w Bydgoszczy na rogu Świętojańskiej i Gdańskiej otworzył piekarnio-cukiernię prosperującą w niezmienionej formie do 2020 roku. Wincenty Bigoński po zdanym w 1925 roku egzaminie mistrzowskim wyszkołł w zawodzie piekarza 30 uczniów, w tym dwóch swoich synów. Był Starszym Cechu Cukierników i przewodniczącym komisji egzaminacyjnej cechu. W 1939 roku po wkroczeniu do Bydgoszczy Niemców został wraz z rodziną wysiedlony do Łodzi, gdzie pracował w zawodzie piekarza. W 1945 roku po wyzwoleniu Bydgoszczy odzyskał skonfiskowaną przez okupanta piekarnię. Po śmierci Wincentego, w 1951 roku, piekarnię przejęli wdowa i bracia : Edmund i Zbigniew Bigońscy. Edmund został przyuczony do zawodu przez ojca, natomiast Zbigniew w 1951 r. po ukończeniu studiów wyższych zdął egzamin czeladniczy, dyplom mistrzowski w zawodzie piekarniczym zdobył w 1961 r., cukierniczy w 1970 r. Od 1999 r. zakład rodzinny prowadziła aż do zamknięcia Ilona Bigońska-Jankowska, córka Edmunda. W kwietniu 2020 roku Firma Bigońscy zamknęła działalność.

Oryginalne wyposażenie sklepu oraz sprzątanie piekarnio- cukierni z czasów budowy zostały przeniesione do d. Młyna Rothenera (obecnie adaptowane pod funkcje kulturalne). Eksponaty będą stanowić świadectwo i ilustrację tradycji rzemiosła i kupiectwa.

16. Opis i charakterystyka techniczna (podać rozwiązań nowatorskie, oryginalne)

Obiekt znajduje się w budynku piekarni.Urządzenie składa się maszyny mieszającej ciasto na pieczywo, nakrytej pokrywą (nietypowe napisy „...WERNER....”) oraz dwóch jednakowych mis na rzucie koła, na kółkach z regulowaną wysokością.

17. Przeznaczenie pierwotne
Wyposażenie piekarnio- cukierni

20. Stan zachowania i potrzeby konserwatorskie
Do konserwacji

18. Użytkowanie obecne
eksponat

19. Remonty, zmiany konstrukcyjne, modernizacje

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)	24. Uwagi
1. Ak. M. B. sygn. 1060, 2163, 2166, : APB Ikonografia: 1.Widok witryny cukierni i piekarni W. Bigoński, 1939 r., Promocje Bydgoskie nr 12/1993, s.33	
	25. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)
	26. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)
	Tekst mgr Monika Wolan, maj 2020 plany, rysunki fotografie mgr Monika Wolan, maj 2020
	27. Załączniki - ilość 3 Fotografie
	23. Źródła ikonograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania)
1. Ak. M. B. sygn. 1060, 2163, 2166, : APB Ikonografia: 1.Widok witryny cukierni i piekarni W. Bigoński, 1939 r., Promocje Bydgoskie nr 12/1993, s.33	

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

1. Miejscowość Bydgoszcz	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres Mieszalnik i dwie misy Młynny Rothera, ul. Mennica 10, 85-112 Bydgoszcz (pierwotne miejsce: Piekarnia Bigonścy, ul. Świętojańska 2, 85-077 Bydgoszcz)
2. Gmina Bydgoszcz	6. Zawartość załącznika fotografie
3. Powiat grodzki	
4. Województwo Kujawsko - pomorskie	

Nr 1

Opracowanie załącznika:
(data i podpis) *Monika Wolań*
mgr Monika Wolań
maj 2020

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

Nr 2

1. Miejscowość Bydgoszcz	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres Mieszalnik i dwie misy Młyny Rothena, ul. Mennica 10, 85-112 Bydgoszcz (pierwotne miejisce: Piekarnia Bigończyk, ul. Świętojańska 2, 85-077 Bydgoszcz)
2. Gmina Bydgoszcz	
3. Powiat grodzki	
4. Województwo Kujawsko - pomorskie	

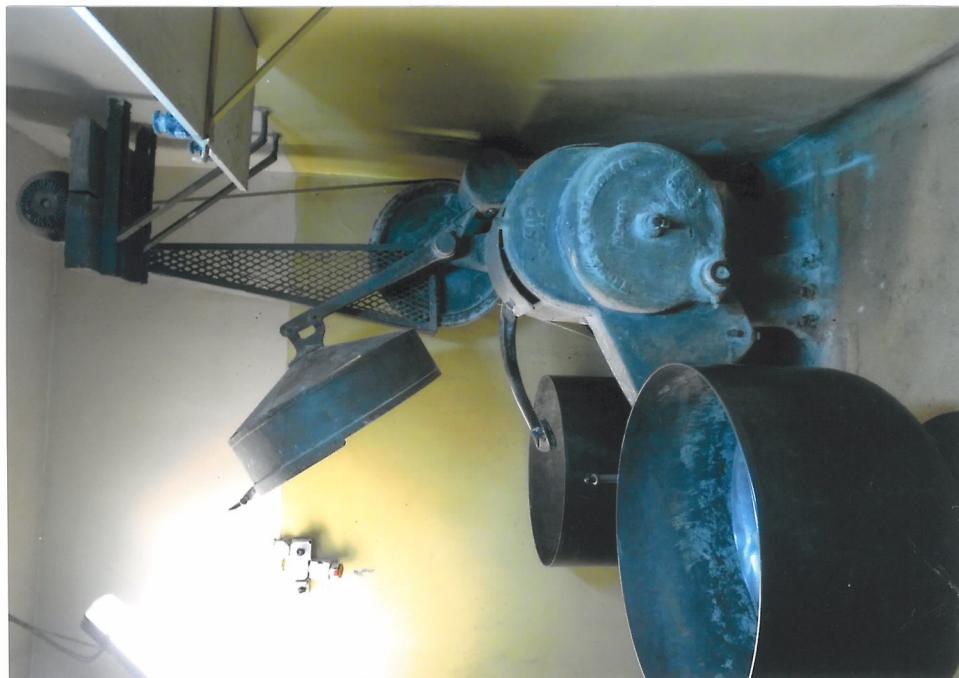
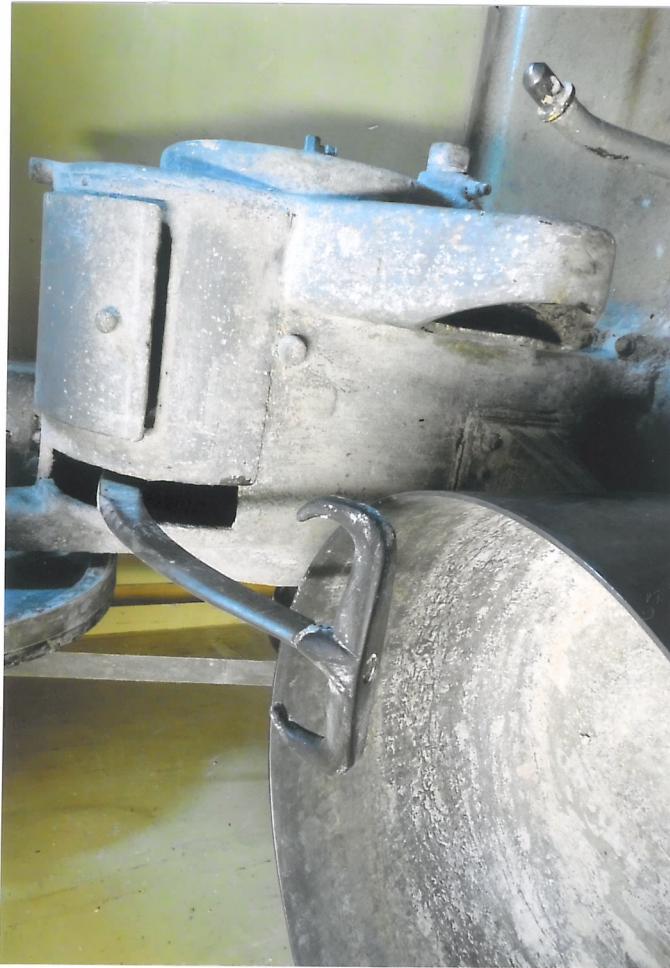

Opracowanie załącznika:
(data i podpis) *Monika Wolan*
mgr Monika Wolan
maj 2020

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

Nr 3	
1. Miejscowość Bydgoszcz	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres Mieszalnik i dwie misy Młyny Rothena, ul. Mennica 10, 85-112 Bydgoszcz (pierwotne miejsce: Piekarnia Bigoncy, ul. Świętojańska 2, 85-077 Bydgoszcz)
2. Gmina Bydgoszcz	6. Zawartość załącznika: fotografie
3. Powiat grodzki	
4. Województwo Kujawsko - pomorskie	

Opracowanie załącznika:
(data i podpis) *Wolan*
mgr Monika Wolan
maj 2020

